

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

DNW.0911.1.2024.RK
Warszawa, 04 czerwca 2024 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na pisma z dnia 28 grudnia 2023 r. oraz 28 marca 2024 r., w sprawie pańskiego stanowiska dotyczącego działań podejmowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wobec spółek Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A., proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Ad. 1 Niezależność i pluralizm misji publicznej

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2022 r., poz. 1722, z późn. zm.), dalej: „Ustawa”, nadawca samodzielnie kształtuje program i ponosi odpowiedzialność za jego treść. Jednocześnie do odpowiedzialności za treść audycji i innych przekazów znajdują zastosowanie przepisy Prawa Prasowego. Odpowiedzialność cywilną za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego ponoszą, w myśl art. 38 ust. 1 Prawa Prasowego, autor, redaktor lub inna osoba, którzy spowodowali opublikowanie tego materiału; nie wyłącza to odpowiedzialności wydawcy. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie posiada prawnych narzędzi wpływania na kształt emitowanych programów przez nadawcę publicznego. Jednocześnie wskazać należy, iż zgodnie z art. 21a, Ustawy sposób realizacji misji publicznej oraz sposób jej finansowania określany jest na okres pięcioletni w kartach powinności przez nadawcę publicznego wspólnie z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji. Podkreślić należy, iż to Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest konstytucyjnym organem właściwym w sprawach radiofonii i telewizji i posiada uprawnienia kontrolne w stosunku do nadawców publicznych. Stosownie do art. 31b ust. 1 pkt 1 Ustawy, jednostki publicznej radiofonii i telewizji są obowiązane do sporządzenia i złożenia Krajowej Radzie w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku kalendarzowego, sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy z realizacji misji publicznej, o której mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy, zawierającego informację o realizacji określonych w przepisach prawa oraz karcie powinności zadań wynikających z misji publicznej.

Ad. 2 Niezależność mediów publicznych od większości politycznej

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Na wstępie pragnę wyjaśnić, że spółki Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. jako jednostki publicznej radiofonii i telewizji działają w formie spółek prawa handlowego (spółek akcyjnych), zatem zastosowanie mają ogólne przepisy dotyczące zasad funkcjonowania takich spółek, tj. ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz ustawy o zasadach zarządzenia mieniem państwowym. Kodeks spółek handlowych wskazuje na obowiązek tworzenia zarządów i rad nadzorczych w spółkach akcyjnych oraz zasady ich powoływania (które w przypadku jednostek publicznej radiofonii i telewizji są modyfikowane w ustawie o radiofonii i telewizji). Ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym określa przede wszystkim uprawnienia i obowiązki Skarbu Państwa względem spółek, ale również wymogi dla członków organów zarządzających i organów nadzorczych w spółkach.

Zgodnie z przepisami Ustawy w skład władz mediów publicznych wchodzi m.in.: rady nadzorcze i zarządy spółek publicznej radiofonii i telewizji. Ustawa zawiera przy tym lakoniczne regulacje dotyczące powoływania i odwoływania poszczególnych organów i wskazuje, że zarządy (art. 27 ust. 3), rady nadzorcze (art. 28 ust. 1e) są powoływane i odwoływane przez Radę Mediów Narodowych. Przepisy zawarte w Ustawie w żaden sposób nie wskazują procedur powoływania tych władz, a kryteria jakimi należy postępować przy ich wyborze są ogólne.

Ustawa pozostawia zatem Radzie Mediów Narodowych pełną swobodę w zakresie odwoływania władz mediów publicznych, nie określając przesłanek umożliwiających odwołanie, nie nakazując uzasadniania takich decyzji, ani nawet wcześniejszego ich komunikowania.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 grudnia 2016 r. (sygn. K 13/16) ustawodawca przysługuje swoboda w kształtowaniu organizacyjnego wymiaru działania radiofonii i telewizji; ustawodawca „nie może jednak normować tej sfery w taki sposób, który skutkować będzie pozbawieniem KRRiT kompetencji służących wykonywaniu jej konstytucyjnych zadań”.

Powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie odnosi się do stanu prawnego ustalonego przez ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 692), ale do regulacji prawnych uchylonych przed wydaniem orzeczenia, w których kompetencje te zostały przyznane ministrowi ds. skarbu państwa. Nie ma jednak najmniejszych wątpliwości, że obecnie obowiązujące przepisy dotyczące powoływania i odwoływania władz mediów publicznych nie spełniają wytycznych określonych w tym wyroku Trybunału Konstytucyjnego, o czym TK wspomina również w uzasadnieniu wyroku. W związku z faktem, iż TK jest formalnie związany zakresem zaskarżenia skargi, nie mógł się wypowiedzieć co do kwestii zgodności z Konstytucją przepisów ustawy o Radzie Mediów Narodowych.

W związku z powyższym w debacie publicznej diskutowany jest pogląd, zgodnie z którym przepisy przyznające Radzie Mediów Narodowych prawo do powoływania i odwoływania władz mediów publicznych nie powinny korzystać z domniemania konstytucyjności.

W Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego rozpoczęły się prace analityczne związane z koniecznością przeprowadzenia głębokiej reformy prawa medialnego w

Polsce, w tym również zmian związanych ze zmianą procedur powoływania i odwoływania władz mediów publicznych. Podkreślić należy, iż przygotowywane przez Ministerstwo analizy dotyczące możliwych zmian w zakresie prawa medialnego mają na celu opracowanie założeń zmiany przepisów dotyczących funkcjonowania mediów publicznych. Po zakończeniu prac analitycznych związanych z założeniami reformy medialnej, Ministerstwo planuje poddać opracowany projekt reformy medialnej szerokim konsultacjom publicznym.

Ufam, że przedstawione wyjaśnienia spotkają się z Pańskim uznaniem i aprobatą.

Z poważaniem

Hanna Wróblewska